

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Elinvoimakeskus

VALINTAESITYS

Varsinais-Suomen MYR:n kirjallinen menettely
huhtikuussa 2026

**Uudistuva ja osaava Suomi 2021 – 2027
EU:n alue- ja rakennepoliitiikan ohjelma**

Hankkeen julkinen nimi	EETOS – Eettisyys kuntoutuksessa: arjen käytäntö- jen ja tekoälyosaamisen kehittäminen
Hakemusnumero	212090
Saapumispäivämäärä	31.10.2025
Diaarinumero	EURA 2021/212090/09 02 01 01/2025/KESELY
Käsittelijä	Minna Koivukangas
Viranomainen	Keski-Suomen ELY-keskus/Keski-Suomen elinvoimakeskus
Hakijan virallinen nimi/Toteuttajat	Turun ammattikorkeakoulu Oy
Toimintalinja Erytystavoite	4. Työllistävä, osaava ja osallistava Suomi 4.2. Uutta osaamista työelämään
Alkamispäivämäärä	1.9.2026
Päätymispäivämäärä	30.4.2029

Hankkeen keskeinen sisältö

Hankkeen tarve

Hankkeen viitekehyksenä toimivat terveydenhuollon eettiset periaatteet, Suomen Fysioterapeuttien (2024) ja Suomen Toimintaterapeuttiliiton (2024) uudistetut eettiset ohjeet sekä terveydenhuollon lainsäädäntö. Hankkeessa vastataan seuraaviin käytännön työstä ja tutkimuksesta nouseviin tarpeisiin:

1. Eettisen osaamisen vahvistaminen: Tarvitaan konkreettisia keinoja, joiden tuella ammattilaiset voivat harjaantua eettisesti haastavissa tilanteissa ja soveltaa eettisiä ohjeita arjessa. Fysio- ja

toimintaterapeutit kohtaavat työssään viikoittain haasteita, jotka liittyvät mm. asiakkaan itsemääräämisoikeuteen, oikeudenmukaisuuteen, kulttuurisiin arvoihin, resurssien niukkuuteen ja ammatilliseen vastuuseen.

2. Tekoälyn hyödyntäminen eettisesti: Tarvitaan osaamista ja välineitä, jotka tukevat tekoälyn vastuullista käyttöä kuntoutuksessa. Tekoälyteknologian nopea kehitys tarjoaa mahdollisuuksia kuntoutuksen yksilöllistämiseen ja vaikuttavuuden parantamiseen. Tämä potentiaali on kuitenkin osittain hyödyntämättä, koska ammattilaisilla ei ole riittäviä valmiuksia yhdistää teknologista osaamista eettisesti kestäväan ja ihmislähtöiseen työhön. Tekoälyn käyttöönotto edellyttää osaamista, joka huomioi potilaan autonomian, tietosuojan ja inhimilliset elementit, empatian ja vuorovaikutuksen.

Hankkeen tavoitteet

Hankkeen päätavoitteena on vahvistaa fysio- ja toimintaterapeuttien ja alalle siirtyvien tulevien ammattilaisten eettistä osaamista sekä kehittää tekoälyavusteisia koulutusratkaisuja, jotka tukevat eettisesti kestäväan ja ihmislähtöistä toimintaa erityisesti haavoittuvien asiakasryhmien kuntoutuksessa.

Osatavoite 1. Tavoitteena on vahvistaa ammattilaisten kykyä tunnistaa eettisiä ongelmia, jäsentää erilaisia näkökulmia ja tehdä informoituja, perusteltuja eettisiä päätöksiä fysioterapian ja toimintaterapian arjessa. Tätä varten hankkeessa rakennetaan verkkoympäristöön koulutusmateriaali ja toimintamalliehdotus, joiden avulla eettinen pohdinta ja reflektiivinen keskustelukulttuuri voidaan integroida osaksi työyhteisöjen toimintaa. Materiaaleissa hyödynnetään terveydenhuollon universaaleja eettisiä periaatteita, ammattikuntien uudistettuja eettisiä ohjeita sekä terveydenhuollon lainsäädäntöä.

Osatavoite 2. Tavoitteena on ohjata ammattilaisia tekoälyn käyttöön vastuullisesti, kriittisesti ja tarkoituksenmukaisesti kuntoutuksen kontekstissa. Tekoälyn tarkastelu kytketään osaksi eettistä päätöksentekoa, huomioiden arvolatautuneisuus, vastuun jakautuminen, läpinäkyvyyden vaatimus sekä kulttuurinen ja kontekstuaalinen herkkyys. Tavoitteena ei ole korvata ammatillista harkintaa, vaan tukea sen perusteltua ja systemaattista toteutumista.

Osatavoite 3. Tavoitteena on kehittää uusia tekoälyn (erityisesti laajojen kielimallien) käyttömenetelmiä, joiden avulla tekoälyn tuottamien vastausten todenperäisyys ja perustelut voidaan algoritmisesti varmistaa. Hankkeessa kehitetään ja pilotoidaan Etiikkabotti, jonka toimintaa ohjaa projektissa rakennettu koulutusmateriaali ja siihen sidottu laadunvarmistusmekanismi. Botin avulla ammattilaiset voivat jäsentää eettisiä tilanteita ja tarkastella ratkaisuvaihtoehtoja huomioiden eettiset periaatteet ja työtä ohjaavat lait.

Uutuus-/lisäarvo

Keskittyen eettisen osaamisen vahvistamiseen ja tekoälyn vastuulliseen käyttöön fysio- ja toimintaterapian kontekstissa hanke omaa merkittävää uutuusarvoa käytännön kuntoutuksen kehittämistyöhön. Hankkeessa yhdistetään tekoälyn teknologinen potentiaali sosiaali- ja terveysalan arvoihin, ihmiskeskeisyyteen ja moniammatilliseen yhteistyöhön. Hanke vahvistaa kuntoutuksen ammattilaisten ydinosaamista ja uusien työtapojen haltuunottoa vastuullisesti. Uutuusarvoa tuovat:

-Koulutus ja toimintamalliehdotus työpaikoille fysio- ja toimintaterapian eettistä osaamista ja työskulttuuria vahvistamaan.

-Etiikkabotti, joka tukee ammattilaisia ja tulevia ammattilaisia eettisen osaamisen kehittymisessä toimien reflektiivisenä keskustelukumppanina, tunnistaa arvostirioita, linkittäen tilanteen alan eettisiin ohjeisiin ja tukien oppimista simuloimalla eettisiä dilemmoja.

-Moniammatillinen ja osallistava kehittämisprosessi, jossa etiikkaa ja tekoälyn käyttöä tarkastellaan yhdessä kuntoutuksen ammattilaisten ja koulutuksen ja teknologian asiantuntijoiden kanssa. Fysio- ja toimintaterapeuttien välillä on havaittu eroja eettisissä konteksteissa ja teemoissa, mutta eettisten periaatteiden sanoma on samankaltainen. Näin ollen on perusteltua pyrkiä uudella tavalla moniammatillisesti kehittämään näiden kuntoutusalojen eettistä päätöksentekoa ja ottaa siitä yhteinen teema tekoälyn käytössä harjaantumiseksi.

Kohderyhmä ja osallistujien määrälliset tavoitteet

1. Hankkeen varsinaiset kohderyhmät ovat kuntoutusalan ammattilaiset, tässä yksityisellä, julkisella ja kolmannella sektorilla toimivat fysioterapeutit ja toimintaterapeutit, jotka kohtaavat työssään haastavia vuorovaikutustilanteita ja eettisiä haasteita viikoittain. Yksityisen sektorin kohdeorganisaatiot työpaketeissa 1, 3 ja 4 ovat Terveystalo Kuntoutuspalvelut sekä Terapia Sateenkaari. Julkisen sektorin fysio- ja toimintaterapeutit tulevat Varsinais-Suomen hyvinvointialueelta ja kolmannen sektorin yhteistyötaho on Varsinais-Suomen muistiyhdistys. Valinnalla on pyritty substanssi- ja sektorikohtaiseen hajautukseen, sillä hankkeen toimenpiteillä pyritään kehittämään laajasti erilaisia työyhteisöjä ja osaamista niissä.

2. Kohdeorganisaatioissa harjoitteluissa olevat fysio- ja toimintaterapian tulevaisuuden ammattilaiset muodostavat toisen kohderyhmän hankkeessa, sillä he tulevat kuntoutuksen ammattilaisina kohtaamaan yhä moninaisempia eettisiä haasteita. Valmistumassa olevat ja vastavalmistuneet ammattilaiset ovat keskeisessä roolissa työelämän uudistamisessa. He tuovat mukanaan tuoreita näkökulmia, mutta tarvitsevat samalla valmiuksia arvioida ja soveltaa tekoälyä eettisesti kestäväällä tavalla.

Hakemuksella osallistuvien yritysten määräksi on arvioitu 0 yritystä ja osallistuvien henkilöiden määräksi on arvioitu 120 henkilöä (koulutuksessa olevia 10, työssä olevia 80 ja työmarkkinoiden ulkopuolella olevia 30).

Konkreettiset toimenpiteet

TP1 Eettinen osaaminen ja nykytila AI:n käytöstä ja tarpeista fysio- ja toimintaterapiassa

TP2 Eettisesti haastavat tilanteet – Etiikkabotin ja koulutuksellisen toimintamallin kehittäminen

TP 3 Eettinen osaaminen ja tekoäly - yhteiskehittäminen

TP4 Eettinen osaaminen: Koulutusmateriaalien pilotointi, arviointi ja viimeistely

TP 5 Viestintä ja levittäminen

Tulokset

Keskeiset tulokset ja tuotokset työpaketeittain:

TP1. Selvitysraportti eettisesti haastavista tilanteista ja tekoälyn käytöstä niiden ratkaisemisessa. Kehittämistarpeiden analyysi ja kooste esimerkkitalanteista, joissa tekoäly voi tukea eettistä toimintaa. Perusta koulutussisällön ja Etiikkabotin kehitystyölle.

TP2. Koulutusmateriaali v1.0 (digitaaliset etiikan koulutussisällöt; teoreettinen pohja ja hyvät käytänteet). Etiikkabotti v1.0 (esimerkkitoetus ja sen tekninen kuvaus ja toteutusohje (blueprint). Botti toimii reflektion tukena eettisesti haastavissa tilanteissa, blueprint ohjeena siitä, miten botti toteutetaan).

TP3. Kolme työpajaa, joissa ammattilaiset testaavat koulutusmateriaalia ja Etiikkabottia. Koulutusmateriaali v2.0 työpajojen pohjalta. Etiikkabotti v2.0 käyttäjäpalautteen ja työpajojen pohjalta. Työpajojen avulla tunnistetaan eettisen kuormituksen ja epävarmuuden lähteitä ja vahvistetaan ammattilaisten työhyvinvointia.

TP4. Toimintamalliehdotus ja koulutuksen viimeistely. Tuotokset yhtenäiseksi materiaaliksi verkkoalustalle. Pilotointi ja arviointi työpajoissa ja webinaareissa. Koulutusmateriaali v3.0 ja Toimintamalliehdotus eettisen päätöksenteon tueksi Etiikkabotti v3.0. blueprint – tekoälyavusteisen reflektiotyökalun tekninen dokumentaatio ja toteutusohje.

TP5. Avoin verkkoalusta hankkeen materiaaleille ja Etiikkabotti blueprint (tekninen kuvaus ja toteutusohje tekoälyavustajalle). Viestintäsuunnitelma ja jatkuva viestintä eri kanavissa. 3 avointa webinaaria, loppuseminaari ja julkaistaan 6 artikkelia tai blogitekstiä.

Konkreettiset tulokset näiden tuotosten ansiosta 1. Kuntoutusalan eettinen osaaminen vahvistuu. 2. Tekoälyn vastuullinen ja kriittinen hyödyntäminen. 3. Uusi koulutuskokonaisuus eettiseen päätöksentekoon. 4. Työyhteisöihin syntyy rakenteita eettisen keskustelun tueksi. 5. Verkkoalustan ja julkaisujen kautta hankkeen materiaalit jäävät käyttöön koulutuksessa ja työelämässä.

Toiminnan jatkuvuus hankkeen jälkeen

Hankkeen tuloksia hyödynnetään koulutusorganisaatioissa ja kuntoutusalan työyhteisöissä koulutuksen ja työelämän kehittämisessä. Hankkeen aikana kehitetyt toimintamalliehdotus, koulutusmateriaalit ja Etiikkabotin tekninen kuvaus ja toteutusohje (ns. Blueprint), sekä siihen liittyvät avoimet lähdekoodit jäävät saataville ja käyttöön osallistuvissa organisaatioissa ja ovat levitettävissä laajemmin kuntoutusalan käyttöön. Hankkeen vetäjä Turun ammattikorkeakoulu vastaa materiaalien ylläpidosta ja verkkoalustan jatkokäytöstä. Yhteistyökumppanit, kuten Suomen Fysioterapeutit ja Toimintaterapeuttiliitto, tukevat tulosten levittämistä.

Kehitetyt eettistä ja tekoälyosaamista vahvistavat materiaalit integroidaan mahdollisuuksien mukaan osaksi ammattikorkeakoulujen fysioterapian ja toimintaterapian opetussuunnitelmia. Etiikkabotti toimii hankkeen ajan pedagogisena välineenä eettisten kysymysten reflektioon ja käsittelyyn harjaantumisessa, ja pilotoitu Etiikkabotin blueprint jää saataville jatkokehittämistä varten. Koulutus sisältää teoriaa, esimerkkitapauksia, simulaatioharjoituksia ja itsearviointityökaluja, jotka tukevat ammattilaisten osaamisen kehittymistä myös hankkeen jälkeen. Eettisen osaamisen vahvistamiseksi ja tekoälyn vastuullisen käytön juurruttamiseksi hankkeessa kehitetyt koulutusmateriaalit ovat saatavilla digitaalisesti verkko-alustalla, mikä mahdollistaa niiden käytön ja päivittämisen myös hankkeen jälkeen.

Hankkeen toimintamalliehdotus eettisen toimintakulttuurin vahvistamiseksi, kuten etiikan kahvila - rakenteet ja eettisen päätöksenteon tarkistuslistat, otetaan käyttöön osallistuvissa organisaatioissa.

Hankkeen aikana syntyy verkosto, joka koostuu kuntoutusalan ammattilaisista, kouluttajista ja teknologiaosaajista. Verkosto jatkaa osaamisen jakamista myös hankkeen päättymisen jälkeen.

Etiikkabotin kehitystä voidaan jatkaa avoimen palautteen ja käyttäjäkokemusten pohjalta. Tulokset julkaistaan avoimesti, ja ne ovat hyödynnettävissä myös muissa sosiaali- ja terveysalan organisaatioissa.

Maantieteellinen kohdealue

Varsinais-Suomi

Kustannukset ja rahoitussuunnitelma

Kustannusarvio

Palkkakustannukset	271 235 euroa
Flat rate 40 % kehittäminen	108 494 euroa
Tulot (vähennetään kustannuksista)	0 euroa
Nettokustannusarvio yhteensä	379 729 euroa

Rahoitussuunnitelma

Haettava EU- ja valtion rahoitus	303 783 euroa (80 %)
Omarahoitus: Muu julkinen rahoitus	75 946 euroa (20 %)
Rahoitussuunnitelma yhteensä	379 729 euroa

Rahoittajan arvio hankkeesta

Hanke on Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027-ohjelman mukainen ja toteuttaa sen toimintalinjan 4. Työllistävä, osaava ja osallistava Suomi erityistavoitetta 4.2. Uutta osaamista työelämään. Hanke täyttää yleiset valintaperusteet ja hakemus on erityistavoitekohtaisten valintaperusteiden (ml. horisontaaliset periaatteet ja maakuntaohjelmanmukaisuus) mukaisessa arvioinnissa saanut riittävästi pisteitä tullakseen rahoitetuksi.

Hankkeen lisäarvona voi nähdä eettisen osaamisen kehittymisen fysio- ja toimintaterapiassa. Hankkeessa kehitetään koulutusmateriaali ja toimintamalliehdotus, jotka vahvistavat fysio- ja toimintaterapeuttien eettistä osaamista. Lisäksi luodaan tekoälyavusteinen oppimisympäristö (Etiikkabotti), pedagoginen työkalu, joka tukee eettisten ohjeiden soveltamista ja tekoälyn vastuullista käyttöä. Hankkeessa on rahoittajan arvion mukaan nähtävissä uudenlaiset koulutuksen ratkaisuja, ennakoivaa lähestymistapa ja erityisen lisäarvon tuottamista.

Hankkeen kohderyhmänä ovat kuntoutusalan ammattilaiset ja erityisesti yksityisellä, julkisella ja kolmannella sektorilla toimivat fysioterapeutit ja toimintaterapeutit, jotka kohtaavat työssään haastavia vuorovaikutustilanteita ja eettisiä haasteita. Hankkeen toisena tärkeänä kohderyhmänä on kohdeorganisaatioissa harjoittelussa olevat fysio- ja toimintaterapian tulevaisuuden ammattilaiset (valmistuvassa olevat ja vastavalmistuneet). Hankkeen toimenpiteet eivät edistä koulutuksesta koulutukseen siirtymiä, mutta koulutuksessa olevien siirtymiä työelämään hanke edistää välittömästi. Hankkeella on mahdollisesti vaikutusta myös työssä olevien siirtymiin työelämän muutosvaiheissa.

Hankkeeseen osallistuu yksityisen sektorin kolme toimijaa, julkiselta sektorilta Varha sekä kolmannelta sektorilta yksi yhdistys. Valinnalla on hakemuksen mukaan pyritty substanssi- ja sektorikohtaiseen hajautukseen, koska hankkeen toimenpiteillä pyritään laajasti kehittämään erilaisia työyhteisöjä ja osaamista niissä. Suomen Fysioterapeutit ry ja Suomen toimintaterapeuttiliitto ry mm. jakavat hankkeen tuotoksia eteenpäin. Hanke edistää toimijoiden osaamista ja yhteistyötä. Hankkeen aikana syntynyt verkosto tukee jatkokehittämistä ja osaamisen jakamista myös hankkeen päättymisen jälkeen. Verkostoon kuuluu kuntoutusalan ammattilaisia, kouluttajia ja teknologiaosaajia.

Hankkeessa kehitetään koulutusmateriaaleja, jotka vahvistavat eettistä osaamista, joiden voi katsoa tukevan myös moniammatillista yhteistyötä. Hankkeella voi katsoa olevan vaikutusta myös työssä olevan henkilöstön pysyvyyteen, työssä jaksamiseen ja laadukkaan palvelun jatkuvuuteen. Eettinen osaaminen

vahvistuu ja tekoälyä osataan hankkeen jälkeen hyödyntää eettisesti. Hanke edistää ja tukee osaamisen kehittymisen kautta työhyvinvointia ja sitä kautta myös tuottavuutta ainakin välillisesti.

Hankkeen tavoitteena on kehittää toimintamalleja, jotka integroivat eettisen keskustelun osaksi kuntoutuksen arkea. Tavoitteena on vahvistaa ammattilaisten kykyä tunnistaa ja käsitellä eettisiä tilanteita sekä näin kehittää työyhteisöjen eettistä ilmapiiriä. Hanke vahvistaa myös ammattilaisten tekoälyosaamista ja miten se voi olla eettisen tarkastelun tukena. Hankkeen tuloksena kuntoutusalan ammattilaisten eettinen osaaminen ja eettinen päätöksentekokyky vahvistuvat.

Hankkeessa kehitetään uudenlaisia ratkaisuja tai ainakin tuotetaan lisäarvoa jo olemassa olevaan, joka tukee niin kohderyhmäorganisaatioiden kuin laajemminkin kuntoutusorganisaatioiden uudistumista ja kilpailukykyä. Fysio- ja toimintaterapeutit kohtaavat entistä monimutkaisempia eettisiä tilanteita työssään, jotka liittyvät esim. asiakkaiden moninaisuuteen väestörakenteen muuttuessa, teknologian käyttöön ja päätöksenteon oikeudenmukaisuuteen. Hanke edistää tukea näihin muutostilanteisiin sekä yrityksille että yksilöille.

Hankkeen toiminta kohdistuu ainoastaan Varsinais-Suomeen. Hanke vastaa ainakin seuraaviin Varsinais-Suomen maakuntaohjelman 2022-2025 painopisteisiin:

Jokaiselle hyvinvoinnin mahdollisuuksia tarjoava yhteisöllinen maakunta -> 8. Maakunnan korkea ja monipuolinen osaaminen kanavoituu alueen hyvinvoinniksi. Jatkuvaa oppimista ja elämäkokemusta arvostetaan -> 21. Varmistetaan mahdollisuus jatkuvaan oppimiseen.

Jokaiselle hyvinvoinnin mahdollisuuksia tarjoava yhteisöllinen maakunta -> 8. Maakunnan korkea ja monipuolinen osaaminen kanavoituu alueen hyvinvoinniksi. Jatkuvaa oppimista ja elämäkokemusta arvostetaan -> 23. Muodostetaan oppilaitosten ja yritysten yhteistyötä edistäviä ekosysteemejä.

Yhdessä tekemisen ja tietoon perustuvien päätösten maakunta -> 13. Maakunnan kehittämistä tukevat modernit ja avoimet tietokäytännöt. Tarvittava tieto tuotetaan oikeaan aikaan ja oikeassa muodossa, niin että se on tietoaalustoilla avoimesti saatavilla. -> 31. Jaetaan avointa tietoa ja panostetaan sen hyödyntämiseen, parannetaan datan yhteentoimivuutta ja suositaan avoimen lähdekoodin ratkaisuja.

Rahoittajan esitys

Hanketta esitetään rahoitettavaksi

Hakemuksen käsittelystä

Hankehakemus on saapunut Keski-Suomen ELY-keskuksen käsittelyyn 31.10.2025.

Hakemuksesta on tehty Uudistuva ja osaava Suomi 2021-2027 -ohjelman seurantakomitean hyväksymien yleisten ja erityisten valintaperusteiden mukainen arviointi haun päätyttyä. Keski-Suomen elinvoimakeskusten rahoitusyksikön valintakokouksessa 11.3.2026 hakemuksen on katsottu täyttävän yleiset valintaperusteet sekä saavan riittävästi pisteitä erityistavoitekohtaisessa arvioinnissa (ml. horisontaaliset periaatteet ja maakuntaohjelmanmukaisuus) tullakseen rahoitetuksi.

Hankehakemus käsitellään Varsinais-Suomen maakunnan yhteistyöryhmän kirjallisessa menettelyssä huhtikuun 2026 aikana.

Ratkaisun mahdolliset perustelut ja jatkotoimenpiteet

Maakunnallisen käsittelyn jälkeen rahoittaja pitää hakijan kanssa hankeneuvottelut hakemuksen korjaus- ja täydennystarpeista.

Hankehakemuksen korjaus- ja täydennystarpeita ovat **muun muassa** seuraavat:

- Botin sijaan tulisi hankkeessa kehittää uudenaikaisempi tekoälyagentti.
- Kustannusarvio ja määrälliset tavoitteet tarkistettava.
- Arvioitava syntykö hankkeesta de minimis-tukea osallistuville yrityksille/organisaatioille.